

7(581)

20.03.2020

Հրատարակվում է 1999թ. սեպտեմբերից

Ճանաչել զիմաստությունն և գիտարար, իմանալ զբանս հանճարոյ

ԼՍԱՐԱՐ

Лусарар

ԿՐԹԱԳԻՏԱԿԱՆ ԹԵՐԻՐ

Lusarar

ԻՆՔՆԱՄԵԿՈՒՄԱՆԱՆՈՒ ԵՎ ԱՊԱՆԵՍՏՐԵՆՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԸ

Այսօր աշխարհում ամենաքննարկվող թեման կորոնավիրուսն է: Սկիզբ առնելով մի երկրում՝ Չինաստանում, այն տարածվել է ամբողջ աշխարհում: Ամեն պահ համաճանաչում նոր տեղեկատվություն է տարածվում այս աղետի մասին: Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը հայտարարել է պանդեմիա, այսինքն՝ համավարակ կամ համաշխարհային վարակ: Երկրները բերված են համար 1 պատրաստության: Ուսումնական հաստատություններում դադարեցված են պարապմունքները, չեղյալ են հայտարարվել մարզական, մշակութային զանգվածային միջոցառումները, կանգնեցված են զբոսաշրջային երթևեկները, կանգնեցված են որոշ ավիաթիվներ: Պաշտպանվելու համար մարդկանց խորհուրդ է տրվում չչփվել միմյանց հետ, ինքնամեկուսանալ: Որոշ երկրներում մարդիկ անցել են տնային ռեժիմով աշխատանքի, ման են գալիս տիեզերագնացի հազուստով, հակազգով... Թվում է, այս ամենը ֆանտաստիկ կինոյի ժանրից է, որը շատ դեպքերում չենք էլ ուզում մայել՝ իրականության հետ ոչ մի աղերս չունենալու պատճառով: Բայց պարզվում է, իրողություն է. առասպելաբանությունից մինչև իրականություն մեկ քայլ է:

Չարը երկրի վրա շատացել է: Մարդկությանը նոր մարտահրավեր է նետված: Այս անգամ դա «կորոնավիրուս» անունն ունի: Ոչ մի երկիր, անգամ ամենազարգացած, ապահովագրված չէ: Թե ովքեր կկարողանան դիմակայել՝ կախված է նրանից, թե ինչքանով են այդ երկրները պատրաստված և ինքնակազմակերպված:

Մարդկությանը նետված մարտահրավերներ տարբեր դարաշրջաններում եղել են: Իսկ ամենաառաջինը եղել է Համաշխարհային ջրհեղեղը: Աստվածաշունչը հայտնում է, որ Ջրհեղեղից առաջ մարդկանց չարությունը շատացել էր երկրի վրա, «երկիրն ապակալել էր ճշմարիտ Աստծո աչքում, քանի որ լցված էր բռնություններով և սեռական անբարոյությամբ (Ծննդոց: 11): Ուստի Աստված որոշեց երկիրը մաքրել չարությունից և լավ մարդկանց նոր կյանք սկսելու հնարավորություն տալ: Աստված զգուշացնում էր գալիք դժբախտությունների մասին, սակայն մարդիկ արհամարհեցին նրա նախազգուշացումները, և ջրհեղեղը եկավ սրբեց տարավ նրանց: Փրկվեց միայն Նոյն իր ընտանիքով, որը լսեց Աստծո հորդորները՝ մեկուսանալ տապանի մեջ և մնալ այնքան ժամանակ, մինչև ջրերը ետ կքաշվեն: Մեկուսացման քառասուն օր ու զիշեր անհրաժեշտ եղավ մինչև նոր կյանք սկսելը:

21-րդ դարի համաշխարհային նոր ջրհեղեղի՝ համաշխարհային վարակի մասին ամենուրեք լսում ենք նախազգուշացումներ: Վարակը շրջում է աշխարհով մեկ. նախազգուշացումը տրված է, փնտրում է նրանց, ովքեր չեն կատարում իր պատվիրանները. կարգապահ չեն, ինքնակազմակերպված չեն, չեն սիրում միմյանց:

Ասում են՝ չարիքից խուսափելու համար ամենաանհրաժեշտ միջոցը ինքնամեկուսացումն է: Բայց այդ ինքնամեկուսացումը չպետք է հասկանալ սոսկ որպես ֆիզիկական հեռացում: Սա մի առիթ է զուգե, որ յուրաքանչյուր զգանք մեզ Ահեղ Դատաստանի առաջ ու նայենք մեր ներսը, ինքներս հաշիվ տանք մեզ, մաքրվենք հոգու աղտերից, ապաշխարենք: Երկիր մոլորակը ծանրացել է մարդկության մեղքերից, կուտակված բացասական լիցքերից այն ուղղակի կարող է պայթել: Փրկենք ինքներս մեզ և երկիրը: Վերջին օրերի զգացումները մի՞թե չեն հուշում, որ ամեն ինչ ունայն է, և փող, հարստություն մի օր հողս կցնդեն: Հավիտենականը Երկրի իշխանությունն է: Երկրի վրա պիտի ապրես այնպես, որ արժանի լինես Երկրի իշխանությանը:

Մոլի հավատացյալ չեմ, բայց այս մտքերն են անընդհատ պտտվում գլխումս: Պարփակվենք յուրաքանչյուր մեր ներսի նոյան տապանում և հուսանք, որ այս անգամ էլ այն կիջնի Արարատ լեռան վրա:

«ԼՈՒՍԱՐԱՐ»

ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՄԱՐՏԱՀՐԱՎԵՐԻՆ ԴԻՄԱԳՐԱՎԵՆՔ ՄԵՐ ԻՆՔՆԱԿԱԶՄԱԿԵՐՊՎԱԾՈՒԹՅԱՄ

Մարտի 16-ին ԱՀ պետնախարար Գրիգորի Մարտիրոսյանը, առողջապահության նախարար Արայիկ Բաղդյանը, կրթության, գիտության և սպորտի նախարար Նարինե Աղաբալյանը միացյալ մամուլի ասուլիսով քննարկեցին «Երկրայացելու կորոնավիրուսի հետ կապված ընդհանուր իրավիճակը մեր հանրապետությունում, կառավարության կողմից իրականացվող միջոցառումները, հանրության կողմից անհրաժեշտ քայլերը և սահմանափակումները՝ ընդհանուր ճակատով այս մարտահրավերի դեմ պայքարելու համար:

ԼԻՆԵՆ ԻՐԱԶԵԿՎԱԾՆԵՆԱԿՈՒՄ Ե ԼԻՆԵՆ ՊԱՇՏՊԱՆՎԱԾ

ԱՀ առողջապահության նախարար Արայիկ Բաղդյանն իր ելույթը սկսեց մի փոքր հեռվից: 2019թ. դեկտեմբերի երկրորդ կեսից Չինաստանում հայտարարեցին, որ Ուհան նահանգում հայտնաբերվել է նոր կորոնավիրուս, և 2020թ. հունվարի 22-ին այդ նահանգում հայտարարվեց կարանտին: 12 մլն-անոց քաղաքը կարծես դատարկվեց, քանի որ նրա ամբողջ բնակչությունը ինքնամեկուսացվեց: Դրանից հետո շարունակվեց Չինաստանի մյուս քաղաքներում, նահանգներում հայտարարվել կարանտին: Սուտ մեկուկես ամիս հետո այդ քաղաքներում արձանագրվեց հիվանդության աճի կանգ: Ա. Բաղդյանն այս օրինակի վրա ցույց տվեց, որ բազմամիլիոնանոց այդ քաղաքում հաջողության են հասել հիվանդության դեմ պայքարում, և հաջողության գաղտնիքը հասարակության համախմբվածության և գրագետ մոտեցումն էր, որի ամենակարևոր բաղադրիչը ամենատարրական հիգիենայի կանոնների պահպանումն էր և հնարավորինս ինքնամեկուսացումը: Այսօր աշխարհը բոլորին իրագրելում է, որ պետք չէ հայտնվել մարդաշատ վայրերում, արգելվել են բոլոր զանգվածային միջոցառումները, փակվել ռեստորաններ, համալիրներ, արգելվել են հարսանիքները, ծնունդ-կնունքները և այլն: Որպես համակարգի պատասխանատու՝ Ա. Բաղդյանը նպատակահարմար է գտնում նաև առաջիկա համապետական և նախագահական ընտրությունների կապակցությամբ սկսված քարոզչական աշխատանքներում մարդկային կուտակումներից խուսափելը, որոնք հիվանդության տարածման մեծ ռիսկեր են պարունակում:

Առողջապահության նախարարը այդքանով հանդերձ վստահեցրեց, որ կորոնավիրուսն այնքան էլ սարսափելի չէ, քանի որ աշխարհում կան տարբեր հիվանդություններ, որոնց մահացությունների և հիվանդությունների թիվը տարվա կտրվածքով մի քանի անգամ ավելի է: Ուղղակի քանի որ կորոնավիրուսը նոր է ի հայտ եկել, և աշխարհում դեռ չի հայտնաբերվել դրա դեմ դեղամիջոց կամ պատվաստանյութ, դրա համար է այդքան կոչ արվում հնարավորինս

խիտ պահպանել այն բոլոր կանոնները, որոնց մասին Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունն անընդհատ հայտարարում է լրատվամիջոցներով, և մենք էլ պետք է օրինակ վերցնենք այն երկրներից, որոնք այսօր այդ մարտահրավերներին դիմակայել են, հեռու չգնանք, հենց Հայաստանում, որտեղ կան կորոնավիրուսի հաստատված դեպքեր, ինչպես են պայքարում դրա դեմ:

Ա. Բաղդյանն ասաց նաև, որ սահմանափակումները կախված են մարտահրավերից, որը միջոցները կրկնապատկել են բուժօգնություններում, պլանային բոլոր վիրահատություններն ու հետազոտությունները խիտ արգելվել են, հնարավորինս արգելվել են հիվանդների տեսակցությունները:

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՇՍԱԲՆ ԱՇԽԱՏՈՒՄ Ե 24-ԺԱՄՅԱ ՌԵՇԻՍՈՎ

Շաբաթներ առաջ սուր շնչառական վարակների աճի ակամատես եղանք: Գիտակցաբար մոտենալով հարցին՝ մեկ շաբաթով փակեցին ուսումնական հաստատությունները: Եվ սուր շնչառական վարակների աճի հետ կապված, արդյունքը ակնհայտ էր. երեք անգամ պակասել է:

Օպերատիվ շտաբի որոշմամբ՝ սահմանային անցակետերում 24-ժամյա հսկողություն է սահմանված: Բոլորի նկատմամբ, անկախ քաղաքացիությունից, իրականացվում է ջերմաչափում, բուժանձնակազմը տեղեկացված է, թե ինչ հարցեր պետք է ուղղեն նրանց, ինչ տվյալներ պետք է հավաքագրեն: Եթե քաղաքացին ռիսկային գոտուց է եկել, մեկուսացվում է, եթե ջերմություն ունի, խոր մեկուսացման է ենթարկվում առանձին վայրում: Ա.Բաղդյանը տեղեկացրեց, որ բոլոր շրջաններում ունենք առանձին մեկուսարաններ: Հանրապետությունում առանձնացված է բժշկական հիմնարկ, հարկ եղած դեպքում նաև երկրորդ բժշկական հիմնարկ են նախատեսվելու որպես մեկուսարան, կան նաև այլընտրանքային տարբերակներ՝ հյուրանոցային համալիրներ, ժամբարային տարածքներ: «Մենք էլ ենք պատրաստված, բայց ևս մեկ անգամ մեր ազգաբնակչությանը կոչ ենք անում ընտրել ամենաուղիղ, ամենակարծ ճանապարհը՝ խուսափել մարդաշատ վայրերից: Ամենակարևորը, եթե որոշակի նախաշաններ տեսնում եք ձեզ մոտ՝ հարբուխ, ջերմաստիճանի բարձրացում, փսխումներ, փռշտոց, անմիջապես դիմեք տեղեկանալիս թերապևտին, պոլիկլինիկա, զանգահարեք թե՛ զի՛՛ 30-03 կարճ հեռախոսահամարին: Մենք անմիջապես կարծազանքեք օրվա ցանկացած ժամին», - ասաց առողջապահության նախարարը:

ԱՇԿԵՐՏՆԵՐԻՆ, ՌԻՍԻՑԻՉՆԵՐԻՆ

ԱՀ կրթության, գիտության և սպորտի նախարար Նարինե Աղաբալյանն իր խոսքում ասաց, որ իրենց կողմից կատարված գործողություններն արագ արձագանքման գործողություններ են: Արցախում դպրոցները և նախադպրոցական հիմնարկները փակվել էին, երբ դեռ Հայաստանում կորոնավիրուսի հաստատված դեպք չկար: Նպատակը մեկն էր՝ պահպանել երեխաների, մեր ազգաբնակչության առողջությունը: **2**

ԱՌՈՐՅԱ

ԱՐԻՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍ՝ ՆՎԻՐՎԱԾ ՄԱՎՐ ՕՇԱՆՅԱՆԻ ԾՆԵՂՅԱՆ ՕՐՎԱՆ

Մարտունու հ. 1 դպրոցում ավանդույթ է դարձել Արցախյան գոյամարտի նվիրյալ, «Մարտական խաչ» 1-ին աստիճանի շքանշանակիր Մավր Օհանյանի ծննդյան օրը կազմակերպել արիության դաս:

Փետրվարի 26-ին դպրոցի գինղել Արամ Խաչատրյանի նախաձեռնությամբ հերոսի անունը կրող ռազմագիտության կաթինետուն 9-րդ «ա» դասարանի աշակերտների համար կազմակերպվեց հերթական արիության դասը: Ներկա էին շրջվարչակազմի ղեկավար Արարատ Մելքոնյանը, Մարտունու քաղաքապետ Հայկ Սարգսյանը, Մ. Օհանյանի ընտանիքի անդամները, դպրոցի ուսուցիչներ:

Դասի ընթացքում աշակերտները ներկայացրին Մ. Օհանյանի կենսագրությունը, անցած մարտական ուղին: Մավր Օհանյանը՝ Մավոն, ծնվել է 1961թ. փետրվարի 26-ին Մարտունու քաղաքում: 1968-78թթ. սովորել է Մարտունու միջնակարգ դպրոցում: Ծառայել է խորհրդային բանակում:

Երբ սկսվեց Արցախյան գոյապայքարը, հասարակ աշխատավոր Մ. Օհանյանը նվիրվեց հայրենիքի ազատության սուրբ գործին: Կարճ ժամանակում նրան վստահվեց Մարտունու շրջանի 25-րդ մոտոհրաձգային զուսմարտակ, որտեղ տեղակայված էին ինչպես Մարտունու քաղաքի, այնպես էլ հարակից գյուղերի ջոկատները: Գումարտակը գտնվում էր Մարտունու հ. 1 դպրոցի շենքում:

Լինելով հմուտ զինվորական՝ Մ. Օհանյանն Ազատամարտի ողջ ընթացքում ցուցաբերել է անձնական խիզախություն և

նվիրվածություն: Մասնակցել է ինչպես Մարտունու շրջանի, այնպես էլ Արցախի տարբեր բնակավայրերի համար նվաճած ազատագրական և պաշտպանական մարտերին: Գումարտակի հրամանատարը մարտական գործողությունների ընթացքում երկու անգամ վիրավորվել է ու կրկին շարք վերադարձել:

Ձինադադարից հետո Մ. Օհանյանը շարունակեց ծառայությունը ՊԲ-ում՝ իր փորձն ու ռազմական գիտելիքները երիտասարդ սերնդին փոխանցելու պատրաստակամությամբ:

Ծառայելով տարբեր զորամասերում ու զբաղեցնելով տարբեր պաշտոններ՝ նա 2002թ. ստացել է գնդապետի զինվորական կոչում: 2005թ. նշանակվել է ՊԲ Ն հրաձգային դիվիզիայի հրամանատարի տեղակալ, իսկ 2010թ.՝ նույն դիվիզիայի հրամանատարի հերթապահության գծով տեղակալ:

Հայրենիքի պաշտպանության գործում ցուցաբերած բացառիկ խիզախության,

վորական թշակի անցնելու կապակցությամբ ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը 2011թ. նրան պարգևատրել է «Տիգրան Մեծ» մեդալով:

Պատերազմի տարիներին մարտական գործողությունների ընթացքում բազում փորձությունների միջով անցած Մ. Օհանյանի կյանքի թելը կտրվեց 2012թ. դեկտեմբերի 10-ին՝ դժբախտ պատահարի պատճառով: Նա չհասցրեց վայելել տարիների ընթացքում վաստակած զինվորական հանգիստը:

Արցախյան գոյապայքարով անցած և հաղթանակած Մ. Օհանյանի մարտական ուղին մի հերոսապատում է, որով դաստիարակվում է Արցախի այսօրվա սերունդը, ինչի ապացույցը կայացած արիության դասն էր:

Արիության դասի վերջում հանդես եկավ օրվա հերոսի զինակից ընկեր, Մարտունու քաղաքապետ Հայկ Սարգսյանը: Նա հիշողություններ պատմեց միասին անցած մարտական գործողություններից և 9-րդ դասարանցիներին, առավել ևս՝ տղաներին, պատգամեց միշտ քայլել հերոսների հետքերով ու առաջնորդվել նրանց օրինակով:

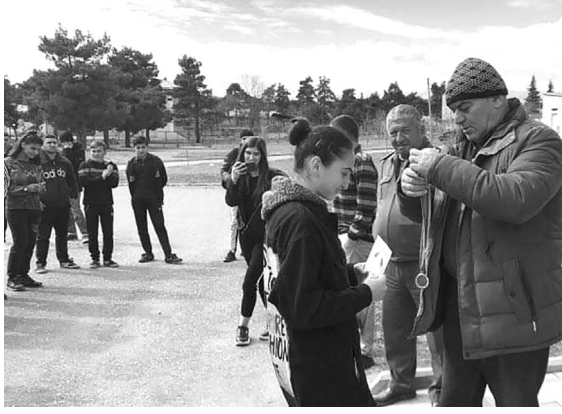
Հերոսի ծննդյան 59-րդ տարեդարձի կապակցությամբ նրան ծոնված հեղինակային բանաստեղծությամբ հանդես եկավ դպրոցի փոխտնօրեն Նարինե Ավանեսյանը:

***

Մավր Օհանյանի ծննդյան հերթական տարեդարձի կապակցությամբ շրջվարչակազմի աշխատակազմի կրթության և սպորտի բաժնի նախաձեռնությամբ և շրջարհկազմակերպությունների միության աջակցությամբ Մարտունու հ. 1 դպրոցում կայացել է թեթև արվեստի մարզական մրցություն:

Մրցությանը մասնակցել են Մարտունու հ. 1, հ.2, Վ. Խաչատրյանի անվան արհեստագործական ուսումնարանի, ճարտարի հ. 1, Սոսի և Խնուշինակի դպրոցների թիմերը:

Մտաջնակարգ տեղեր գրաված թիմերի մարզիկները պարգևատրվել են մեդալներով և պատվոգրերով:

անձնական արիության, բանակաշինության գործընթացում ներդրած ուրույն ավանդի համար պարգևատրվել է «Մարտական խաչ» 1-ին աստիճանի շքանշանով, «Անդրանիկ Օզանյան», «Կազեմ Սարգսյան» և այլ հուշանշաններով:

Բարձր գնահատելով գնդապետ Մ. Օհանյանի երկարատև ծառայությունը զին-

ԱՄՈՋ ԱՍՐԻՎԱԾԱՆ

ԻՄ ՓՈՐՁԻՑ

Ուսուցիչ և աշակերտի հաջողության հիմքում բացարձակապես կարևոր են երկկողմանի կարողությունն ու ցանկությունը:

Աշակերտների կարողությունները բացահայտելու բազմաթիվ մոտեցումների արդյունքում համոզվել են, որ կարևոր է նաև, թե ինչ պատասխանատվությամբ են ուսուցիչն ու աշակերտը մոտենում իրենց սկսած գործին: Եթե ուսուցիչը կարողանում է բացահայտել աշակերտի կարողությունը, այնուհետև հեշտ կլինի գիտամանկավարժական, հոգեբանական մոտեցումներով սեր և ուսումնասիրման ցանկություն առաջացնել առարկայի նկատմամբ:

Աշակերտի կարողությունների բացահայտումը նախ պետք է սկսել համեմարարված նյութի վերարտադրման, ընկալման մակարդակից: Եթե, այսպես ասած, առաջին փորձությունից զոհ ենք, անցնում ենք հաջորդին: Այժմ տրամադրում ենք նույնչափ նյութ, բայց՝ արտադասագրքային, ինքնուրույն ուսումնասիրման համար: Հետո համեմատում ենք առաջին արդյունքի հետ. եթե առավելություն է նկատվում, շարունակում ենք փորձել: Այնուհետև պատմում ենք որևէ նյութ և մի քանի օրից հետո (հաջորդ հանդիպմանը) ստուգում, թե ինչ է մտապահել: Հետո առանց զգուշացնելու հաջորդ քայլին ուսուցիչը մատուցում է օրվա նյութը և ավարտին աշակերտից պահանջում այն շա-

րադրել տեսրում՝ ստուգելով միաժամանակ և հիշողությունը, և՛ ուշադրությունը, և՛ հետաքրքրությունը: Կայուն հիշողության մեջ համոզվելու համար մատուցել նյութ, որը հարուստ է նոր հասկացություններով ու տերմիններով, տարբերվելով, և ամրապնդման ընթացքում հետևել՝ արդյոք չի՞ շփոթում նոր լսածը: Ուսումնասիրությունների ընթացքում զուգահեռաբար տարբեր միջոցներով (լրացուցիչ նյութ, ֆիլմ, կենսագրական նյութեր, հումորային դրվագներ...) հետաքրքրասիրություն առաջացնել աշակերտի մեջ: Աշակերտի հետ աշխատանքը սկսելիս նրան չպետք է առանձնացնել ընդհանուրից, բացահայտումը պետք է կատարվի աննկատ, ոչ բարձրաձայն, այլապես ծախսողման դեպքում աշակերտը հոգեբանական հարված կստանա, թերահավատությամբ կլցվի իր նկատմամբ: Մանկավարժական մոտեցմամբ և հմտությամբ պետք է տարբերակել՝ աշակերտը գնահատականի՞ համար է սովորում, թե՞ պարզապես հետաքրքիր է առարկան, և գիտելիքի պահանջ ունի:

Գնահատականը ազդեցիկ դեր չպիտի խաղա աշակերտի կարողությունների, գիտելիքների ու հմտությունների զարգացման գործում: Արդյունավետ են հոգեբանական մոտեցումները (ապրես, հոյակապ է, դու կարող ես...):

Չձանձրացնել աշակերտին դասագրքի նյութն անընդհատ

կրկնելով, ձգտել չսահմանափակվել դասագրքով, յուրաքանչյուր հանդիպման ընթացքում աշխատել ինչ-որ նորության, հետաքրքիր դեպքի, լրացուցիչ նյութի մատուցումով (անկախ թեմայից) հագեցնել հանդիպումը, որպեսզի աշակերտը հաջորդ պարապմունքին ներկայանա նորի ընկալման սպասելիքով:

Միշտ ժամանակ գտնել աշակերտի հետ սխտեմատիկ պարապելու, այլապես նա կըլինի պատճառաբանությունների, որն էլ տանում է անպատասխանատվության: Կարևոր պայման են աշակերտի հետ արտադասարանական և արտադպրոցական պարապմունքները:

Ուսուցիչը չիմացածը չպետք է շրջանցի. աշակերտի անպատասխան մնացած հարցերը թերահավատություն են առաջացնում ուսուցչի հանդեպ, որն էլ հանգեցնում է անհարգալից վերաբերմունքի, հետաքրքրության բացակայության: Անհրաժեշտ է ինքնակրթությամբ զբաղվել ամեն օր:

Կարևոր է ուսուցչի կերպարը որպես մարդու և որպես բարեխիղճ, նվիրված, պատասխանատու աշխատողի, որն իր գործին մոտենում է խղճի գագույնով, այլ ոչ թե որպես պարտականություն:

Նյութի հաղորդումը պետք է զուգորդել հոգեբանական ապրումներով (ցավ, ուրախություն, վեհություն, հպարտություն, ստորություն...)՝ այն արտահայ-

տելով խոսքի ելևէջներով, միմիկայով: Ուսուցիչը նյութը չպիտի պատմի, այն պետք է բացատրի, կատարի վերլուծություններ, անցկացնի զուգահեռներ, ճամփորդի ժամանակի և տարածության մեջ, վեր հանի դրականն ու բացասականը, քննարկի նմանություններն ու տարբերությունները, կատարի եզրահանգումներ, առանձնացնի զվիավորն ու երկրորդականը, պարզաբանի պատճառահետևանքային կապը՝ այս ամենին ներգրավելով աշակերտին:

Ուսուցիչը պետք է կարողանա աշխատել աշակերտի հետ՝ ելնելով նրա տարիքային, հոգեբանական առանձնահատկություններից և անձնական հետաքրքրություններից:

Ուսուցիչը պետք է հավատ ներշնչի աշակերտին, որպեսզի նա համոզվի իր կարող լինելու մեջ: Աշակերտին պետք է հասցնել, որ գիտելիքն արժեք է և մարդու միակ բացարձակ սեփականությունը:

Օրվա պահանջ է վերականգնել ուսուցչի դրը հասարակության մեջ, անհրաժեշտ է, որ նա իրեն պաշտպանված զգա: Աշակերտը պետք է ուսուցչին ընկալի որպես հարգված անձնավորություն:

Փորձենք՝ վստահելով մեր ուժերին, և ամեն ինչ կավարտվի հաջողությամբ:

Գայանե ՄԱԹՎՈՍՅԱՆ
Ճարտարի Հր. Պողոսյանի անվան հ. 5 միջն. դպրոց

Շնորհավորանք
ՎԱՏԱԿԱԾ ՍԵՐ ՈՒ
ՀԱՐԳԱՆԸ

«Դու, որ հարազատ ծնունդն ես դարի, Քայլում ես անդուլ, առաջ ընթանում, Քայլում ես այնպես ծանր ու վիթխարի, Ասես աշխարհն ես չալակած տանում...»:

Պարույր Սևակ

Սիրելի, հարգելի, գնահատելի... Ամենատարբեր, բայց միևնույն ժամանակ ամենադարձված գագսմունքներն են խառնվում, երբ խոսում կամ գրում ես այն մարդու մասին, ով իր օրինակով սովորեցնում է ճիշտ սովորել, աշխատել, ճիշտ ընկերություն անել ու ճիշտ գնահատել ունեցածը:

Ռիտա Գրիգորյան... Մտավորականի ու ազնվագարն մարդու մի անզուգական կերպար, որն ունի 38 տարվա մանկավարժական աշխատանքի փորձ, բարի ու ազնիվ, բանիմաց ու խորագետ, մարդասեր, հումորով հարուստ, մեղմ ու սկզբունքային, հասնող ու աջակից, դիմացինի սխալների հանդեպ հանդուրժող, նրբանկատորեն ուղղող, հարթող ու հաշտեցնող:

Ռուսերենի նվիրյալ, իր սաներին սիրող, ուսուցչի վեհ կոչմանն արժանի անձնավորություն, հավատարիմ կին, զեղեցիկ ընտանիքի մայր. ահա այսպես կարելի է բնորոշել տիկին Գրիգորյանին:

Անբասիր ուսուցչի վառ օրինակ, որն իր ազնիվ էության, ամբարած խորը գիտելիքներով, աշխատասիրությամբ, նվիրվածությամբ, բարեկիրթ ու ջանասեր տեսակով, իր բարեհոգությամբ ու սրտացավությամբ 60-ամյա մի պատմություն է կերտել և ահա այսօր, Խնձրիստանի միջնակարգ դպրոցի իր գործընկերներով շրջապատված, տոնում է ծննդյան օրը:

Սովորողների կրթության ու դաստիարակության գործում անզուգահատելի վաստակ ունի Ռիտա Գրիգորյանը:

Համեստությունը, ջանասիրությունը, առարկայի խոր իմացությունը, պատասխանատվության բարձր զգացումն օգնել են նրան՝ մանկավարժական գործունեության առաջին իսկ տարիներից, առաջին իսկ օրից վաստակելու աշակերտների, ծնողների, գործընկերների հարգանքը, սերն ու վստահությունը:

Դասը նրա համար ասես նվիրումի արարողություն լինի, ու տարիների փորձով իմաստնանալուց հետո անգամ դասարան է մտնում մի յուրահատուկ երկուշուրվ ու սրտի տրոփով, ոգևորության բարձր զգացումով: Կարելի է ասել, որ նրա համար ավելի հրապուրիչ բան չկա, քան երեխաների առջև ռուսերենի զեղեցկությունն ու հմայքը բացահայտելը: Նրա աշակերտները թե՛ շրջանային, թե՛ հանրապետական օլիմպիադաներին ակտիվ մասնակցություն են ունենում: Այս ուսումնական տարում տիկին Գրիգորյանի աշակերտներից երկուսը անցել են օլիմպիադայի հանրապետական փուլ և ցուցաբերել լավ արդյունքներ:

Մենք՝ ուսուցիչներս, ուրախ ենք, որ ունենք Ռիտա Գրիգորյան և վայելում ենք նրա ընկերությունը:

Երկար և հեշտ կարելի է խոսել մեր հոբելյարի մասին, քանի որ նա ապրել է բացառիկ հարուստ և արգասաբեր ստեղծագործական կյանք, անցել մի ուղի, որ արժանի է հիացմունքի և երախտագիտության:

Տիկին Գրիգորյան, Ուզում ենք կյանքում երջանիկ լինեք, Ուզում ենք կյանքում արցունք չտեսնեք, Ուզում ենք շողաք, ժպտաք ու ապրեք, Ուզում ենք սիրեք ու սիրված լինեք:

Թող Ձեր վաստակած սերն ու հարգանքը, որոնք պտուղներն են աշխատանքի նկատմամբ Ձեր մեծ նվիրումի և պատասխանատվության, ուղեկից լինեն Ձեզ ողջ կյանքի ընթացքում:

Սիրով ու երախտագիտությամբ շնորհավորում ենք Ձեր 60-ամյա հոբելյանը և մաղթում առողջություն, երջանկություն կյանքում և անբացույց երախտագիտություն Ձեր սաների աչքերին:

Խնձրիստանի միջնակարգ դպրոցի տնօրինություն, մանկավարժական կոլեկտիվ

ԱՍՈՒՊ

ԵՐԿՆԱԿԱՄԱՐԻՆ ՄԻ ՄԱՐԳԱՐԻՏԱԾԱՅԼ ԱՍՏՂ ՀԱՎԵԼՎԵՑ...

Փետրվարի 20-ին կյանքին հրաժեշտ տվեց Մարգարիտ Թարանյանը, ում շատերը ճանաչում են որպես մեր Գոյապայքարի ազատամարտիկ: «Մարտական խաչ» 2-րդ աստիճանի շքանշանակիր Մարգարիտի անունը ընդմիջտ ընդելուզված կմնա մեր բանակի պատմությանը, քանզի ապրած 60 տարիների կեսը նա իմաստավորել է հայոց բանակին ծառայելով՝ միշտ զինվորի կողքին, միշտ զինվորի հետ: Պատերազմից հետո նա շարունակում էր ծառայել ՊԲ կազմգործակալաբազման բաժնում որպես ավագ սպա: Չորսըստից և խաղաղ աշխատանքի անցնելուց հետո էլ նա զինվորի կողքին էր՝ ՊՆ կից հիմնդրած Կանանց Խորհրդի:

Մասնագիտությամբ բանասեր էր, ինչն այնքան ներդաշնակում էր նրա քնարական եռանդը, իսկ կոչունով՝ զինվորական: Իր անվանը հարիր մարգարտագեղ ու ճրվար մի աղջիկ էր՝ ներհուն ու փխրուն ներաշխարհով, երբ աշխատանքի բերումով առաջին անգամ, գրեթե երկու տասնամյակ առաջ, հանդիպեցի: Գերհամեստ բնավորության պատճառով հրաժարվեց՝ ասելով, թե ինչ մի կարևոր բան է արել, ընդամենն իր պարտքն է կատարել հայրենիքի հանդեպ: Փոխարենը սիրով պատմեց Կանանց ջոկատի մյուս անդամների մասին: Իր մասին խոսելիս՝ ժլատ, միջնդեռ մարտական ընկերների մասին պատմում էր ոգևորությամբ ու անթաքայլ հպարտությամբ: Նրա պատմածով հեռակա ծանոթացա ջոկատի մյուս աղջիկների հետ, որոնք ինձ համար նույնպես դարձան թանկ ու սրտամոտ՝ Կարինե Դանիելյան, Մարգարիտա Մարգարյան, Գայանե Անտամյան, Անահիտ Թամրազյան, Անահիտ Պետրոսյան, Վարդուհի Գևորգյան, Եվգենյա, Արեգա... Դետո բախտ ունեցա նրանցից մի քանիսի հետ անձամբ ծանոթանալու, և ծնունդ առավ այդ քաջարի աղջիկների մասին հաղորդումների մի շարք, որտեղ փորձում էի համատեղել «Կին» և «պատերազմ» իրարամերձ ու անհամադրելի հասկացությունները, որովհետև կինն ի վերուստ կյանքի խորհրդանիշն է, պատերազմը՝ մահվան...

Մարգարիտի հետ մեր հաջորդ հանդիպմանն իմացա, որ ստեղծագործ խառնվածքով նուրբ հոգու տեր այս աղջիկը պատերազմական թոհուրոհում ժամանակ էր գտնում իր խոհերն ու ապրումները թղթին պահ տալու: Նա օրագիր էր պահում, որի էջերում հառնում է մաքուր ու խիզախ մի սիրտ, որի ամեն գարկն ու թրթռոցը հայրենասիրությանը է տրոփում: Այս գրառումները

րից տեղեկանում ենք, թե երբ և ինչպես է ստեղծվել Կանանց ջոկատը, ինչ մարտական ուղի են անցել աղջիկները, ինչ ոգևորություն ու հիասթափություններ են ուղեկցել նրանց այդ դժվարին ճանապարհին:

«92-ի ամռանը, երբ թշնամին ընդհուպ մոտեցել էր Ասկերանի մատույցներին, պատահաբար քաղաքում աչքիս ընկավ մի հայտարարություն. «Արցախի կանանց ջոկատ ստեղծելու համար հավաքագրվում են կանայք և աղջիկներ»: Գիտեի, որ դժվար կլինի համոզել հարազատներին, իսկ շրջապատում ամեն մեկը յուրովի կնկնաբանի իմ քայլը, բայց թող վերամբարձ չհնչի, եթե ասեմ, որ գրականության, պատմության դասերին սերտած հայրենասիրության դասերը իմ դեմ հառնում էին իրենց կոնկրետության մեջ, մասնավորվում, առարկայանում, և ես որոշեցի զինվորագրվել: Չէ՞ որ մեր պատմության մեջ, փառք Աստծո, քիչ չեն հայոց աշխարհի փափկասուն տիկնանց հայրենասիրության փառահեղ դասերը»:

Իսկ հետո պարապմունքներ՝ ծանր ու հոգնեցուցիչ... «Ծրագիրը բարդ է, - կարդում ենք Մարգարիտի օրագրում, - քաղաքացիական պաշտպանություն, առաջին բուժօգնություն, կապ, քարտեզներ, ֆիզիկական պատրաստություն: Նույնիսկ ստիպում են բահերով պաշտպանական խրամատներ փորել: Բոլորը չէ, որ դիմանում են: 25 հոգուց մնացել ենք 12-ը»:

Պատերազմի կանանց ինչ-որ մեկը շատ դիպուկ բնութագիր է տվել՝ հրեշտակներ ռազմի դաշտում: Այդ հրեշտակները և՛ զենքով էին կռվում, և՛ իրենց ներկայությամբ ուժ ու ինքնավստահություն ներշնչում վհատներին, գիտեին վիրավոր զինվորին վիրակապելիս շքեղ հուսաշող բառեր: Եվ շքեղունով ասված այնքան անհրաժեշտ այդ բառերն ասես խլացնում էին արկերի որոտն ու ռումբերի պայթյունը, կյանք ներարկում ուժասպառ մարմիններին: Մինչև այսօր էլ զարմանում են, թե որտեղից այդ փխրուն էակների մեջ այդքան կամք ու տոկունություն, որ մինչև պատերազմի ավարտը, հրադադարի երկար սպասած օրը, եթե մահը շրջանցել է նրանց, մնացել են իրենց երկրի զինվորը, քանիցս նայել են մահվան աչքերին և արհամարհելով հաղթել նրան:

92-ի աշնանը Շուշիի ուսումնասնարգական գումարտակում ռազմական պատրաստություն անցած ջոկատն արդեն պատրաստ էր մարտական առաջադրանք կատարելու: Ձուկատի երկու Մարգարիտները, որոնք շատ մոտ ընկերուհիներ էին և նույն օրն էին ցուցակագրվել, տարբեր ունակություններով աչքի ընկան. Մարգարիտ Մարգարյանը, որին ընկերները տարբերելու համար Մարգո էին կոչում, դարձավ դիպուկահար, իսկ Թարանյանը որոշեց բուժքույր դառնալ, որովհետև, իր իսկ խոստովանությամբ, մարդ սպանելու խիզախություն չուներ: Ահա նրա օրագրային գրառումներից մեկը. «Իմ մեջ այդքան տղամարդկություն չկա, որպեսզի դիպուկահար դառնամ, ես ավելի լավ է զինվորի կյանք փրկել: Իսկ Մարգոն իսկական տղամարդ աղջիկ է, նա փայլուն դիպուկահար է: Մեր ջո-

կատն արդեն պատրաստ է մարտական առաջադրանք կատարելու, և անհամբերությամբ ենք սպասում այդ օրվան»: Այդ օրը չուշացավ. Ո գումարտակից երեք բուժքույր խնդրեցին և իրենց առաջին մարտական առաջադրանքին ուղարկվեցին Մարգարիտ Թարանյանը, Անահիտ Թամրազյանն ու Անահիտ Պետրոսյանը: Աղջիկները միշտ կատակով էին պատմում այդ օրվա մասին, երբ ամբողջ գիշեր նստած իրենց պլանկոնսպեկտներն էին կրկնում՝ պատրաստվելով վաղվա ճակատամարտին: Տղաները քմծիծաղով էին նայում, իսկ տարիքով ամենամեծը՝ Սուրեն ապին, հեզմուն է. «Էդ լեցիաներով պիտի մեզ վիրակապեք»: «Տղաները երևի չեն պատկերացնում, թե որքան ենք հուզվում իրենց համար: Ուղղակի սարսափելի է, երբ պատկերացնում են, որ նրանցից մեկը կարող է զոհվել», - գրում է Մարգարիտը: Բարեբախտաբար, այդ մարտագործողության ժամանակ հայկական կողմը ոչ զոհ, ոչ վիրավոր է ունենում: Մի քանի մարտերից հետո անհետ չքանում են ներքին երկվությունն ու մտատանջությունները. «Մի ավելորդ անգամ համոզվեցի, որ միշտ է եղել իմ վճիռը: Տղաները մեր կողքին չեն տրտմում, չեն վախենում, զգույշ են խոսում՝ հանկարծ ավելորդ բառեր չօգտագործեն, օգնում՝ ինչով կարող են: Նույնիսկ հասցնում են ինչ-որ բան գտնել ու նվիրել մեզ՝ ծաղիկ կամ քաղցրավենիք»:

Գիտեի՞մ արդյոք տղաները, թե ինչպիսի ապրումներ են պաշարում առաջին անգամ մարտադաշտ ոտք դրած, մահվան դեմ-հանդիման կանգնած այդ քնքուշ էակներին: Երևի գուշակում էին, որովհետև իրենց հոգատարությամբ ասես ջանում էին հատուցել աղջիկների ներկայությունը, երբ ծառից ծառ օրորոցի մնաց ծոծր էին կապում, որ մրկան Մարգարիտը գետնին չքնի, կամ երբ ծաղիկներ էին նվիրում նրանց: Աշխարհում ինչի՞ հետ կարելի է համեմատել մանուշակի փունջը, որ այդ թոհուրոհում նվեր էին ստանում աղջիկները (հետո Մարգարիտը պիտի խոստովաներ. «Դա իմ ստացած ամենաթանկ նվերն էր»)...

Ծաղիկների խենթ էր Մարգարիտը, աշխարհում ամենից շատ սիրում էր ծաղիկներ՝ դաշտային, ջերմոցային, պարտեզի թե լուսամուտագոգին թաղարներում աճեցրած, կարևոր չէր: Ծաղիկների հետ կապված բազում դրվագներ կան նրա օրագրում, որոնք վկայում են, որ պեղագետի նրա հոգին ամենամեծը պահերին անգամ հմայվել է բնության այդ հրաշքներով. «Աղջիկներով երիցուկներից պսակներ ենք հյուսել ու մտածում ենք վաղվա ճակատամարտի մասին», - գրել է օրագրում: Ամռանալի մի դրվագ էլ կա այնտեղ. «Բարձրանում ենք հենակետ: Երեկոյան հարձակում ենք նախատեսում: Ուրթերիս տակ տրորվող մանուշակներն այնքան

անուշ են բուրում: Մի քանի քայլ հետ են ընկնում ու մանուշակ փնջում: Մեր տղաներից Վարդանը հետ է նայում, տեսնում է՝ ինչով են զբաղված, բարկանում է. «Դու աչքիս չես հասկանում, չէ՞, ուր ես գնում: Մանուշակ մի հավաքիր, տեղանքն ուսումնասիրիր, որ նահանջելու ճանապարհն իմանաս, այլ ոչ թե շփոթվես ու գնաս ընկնես...»: «Էլ չշարունակեց: Գցեցի մանուշակներս, աչքերս չորս արած նայում էի շուրջս, փորձում էի մտապահել ամեն քար, ծառ, փորձում էի մտապահել հետդարձի ճանապարհս»:

Օրագրային գրառումները Մարգարիտի անցած մարտական ուղու սակավաթիվ վավերագրերն են, քանի որ միշտ չէր հաջողվում թղթին համընկել օրվա ապրածն ու զգացածը: Ընկերների թանկ կորուստների հետ այդպես էլ երբեք չհաշտվեց նրա հոգին, ոչինչ ի գորու չէր մեղմելու անդարձ հեռացածների կորստի ցավը: Թվում էր՝ անվախճան է երթը տառապանքի ուղիներով... Եվս մի պատահիկ այն օրերի հուշերից. «1994 թվական: Դուբաթլու: Միայն անունը գրելուց փշաքաղվում են, սարսուռ է անցնում մարմնով: «Դո՛խք» բառը տեղին է այս պարագայում: Ամեն օր՝ գոհեր, վիրավորներ: Չորս հոգով ենք՝ Կարինեն, Անահիտը Թամրազյան, Գայանեն և ես: Ականների տարափի տակ հանում ենք վիրավորներին, օգնում, հասցնում հոսպիտալ: Ծանր գոհերի գնով առաջ է շարժվում գունդը: Կորցրիք մեր լավագույն տղաներից շատերին... Երբ մտանք Բաշարաթ, ուրախության մջ մի նշույլ զինվորների աչքերում. չափազանց թանկ գնով նվաճեցինք այդ գյուղը»:

Ընկերների կորստից մխուժ էր Մարգարիտի սիրտը, իսկ օրագրում՝ խտանում կակիժը. «Սփոփիչ մի բան կա միայն, - գրում է աղջիկը, - գրավում ենք մեր հողերը... Դարադարի լուրն առավ Կարմիրավանի մատույցներում, բայց Պաշտպանության բանակը մնաց նրա տունը, նրա հարազատ օջախը: Դարաբերական անդորրի՝ ոչ պատերազմ, ոչ խաղաղություն զգեցած հետագա օրերի իր բոլոր մտահոգություններն ու իղծերի կիզակետը մնացին Դայոց բանակն ու հայ զինվորը»:

Նրա իմաստալից կյանքի հետպատերազմյան շրջանը ևս հարուստ է ազգաշահ գործունեությամբ: Մի առանձին դրվատանք է արժանի Մարգարիտի երկարամյա հասարակական գործունեությունը Դայ օգնության միության արցախյան կառույցում՝ թե՛ որպես առենապետուհի, թե՛ որպես շարքային հոմական: Դեռավոր Ամերիկայից Թարանյան ընտանիքին հղած ՀՕՍ-ի կենտրոնական վարչության ցավակցական գրության մեջ արժանվույն է գնահատվում նրա անբասիր ծառայությունը. «Անկասկածորեն, հանգուցեալին յիշատակը, որպես հերոս, ազատամարտիկ, Դայ Օգնության Միության Արցախի Միաւորի օրինակելի անդամ, միշտ վառ պիտի մնայ ՀՕՍ-ի մեծ ընտանիքի անդամներուն և համայն հայութեան սրտերուն մեջ: Անոր դերակատարութիւնը Արցախեան ազատագրական պայքարի պատմութեան էջերուն մէջ յատուկ տեղ կը գրավէ, օրինակ դառնալով իւրաքանչիւր հայուհիի»...

Ինչպես ասվեց, բանակն ու զինվորը միշտ էլ նրա հասարակական գործունեության առանցքն են եղել: Վերջին տարիներին ՊՆ առընթեր գործող Կանանց խորհրդի հիմնադիր և ղեկավար անդամներից էր: Ուշագրավ է համագործակցությունը Մարգարիտի և ՀՀ ԿԳՍՄՆ «Ընտանիք» կենտրոնի ու Գյումրու հ. 4 արհեստագործական ուսումնարանի հետ: Արդյունքում կյանքի են կոչվել բազմաթիվ կրթամշակութային ծրագրեր ու միջոցառումներ՝ ի նպաստ դպրոցականների ռազմահայրենասիրական դաստիարակության կարևոր գործի: Բանակը նրա հպարտությունն էր, հանապազօրյա աշխատանքի իմաստը, իսկ զինվորը՝ ամենահարազատ ընկերը: 2018թ. հունիսին մեր վերջին գրույցում նա հրաշալի ձևակերպում է արել. «Յուրաքանչյուր հայի պարտականությունն է օրուգիշեր մտածել մեր սահմանը պահող զինվորի, սպայի, գեներալի մասին, լինել նրանց կողքին, որովհետև նրանց ենք պարտական այս փխրուն խաղաղության համար: Թող Աստված անի երբեք պատերազմ չլինի, և նրանք բոլորը խաղաղությամբ վերադառնան իրենց ընտանիքների գիրկը»:

Հայրենիքը բարձր է գնահատել իր նվիրյալ զավակի ծառայությունները՝ արժանացնելով նրան «Անբասիր ծառայության համար» 1-ին և 2-րդ աստիճանի մեդալների, «Մայրական երախտագիտություն» մեդալի, ՀՀ «Երկրպագ» կամավորականների միության հուշամեդալի, Հայրենիքի պաշտպանության համար «Տիգրան Մեծ» Ասպետաց և Փառքի շքանշանների, «Մարտական խաչ» 2-րդ աստիճանի շքանշանի, ՀՀ ՊՆ Անդրանիկ Օզանյան մեդալի:

Մարգարիտ Թարանյանն այդպես էլ չամուսնացավ՝ միշտ մնալով նույն անոթխած, զուսպ ու հպարտ աղջիկը, ինչպիսին ճանաչել են տարիներ առաջ: Իր բաժին կյանքն ապրեց ինչպես շենշող մարգարիտ՝ իրենից շողարձակող լույսով ջերմացնելով շրջապատն ու մտերիմներին, իսկ մարգարտախեցու մեջ պարփակելով սեփական ցավերն ու դժվարությունները: Գիտեի՞ք, որ հիվանդ է, բայց երբեք չնվազաց ու չղժգոհեց: Չէր սիրում տրտմույնը, երբեք իր վատ տրամադրությունը չէր փաթաթի որևէ մեկին, նրա ներկայությունն իսկական տոն էր մտերիմների համար: Միշտ բարյացակամ, ուշադիր և հոգատար էր հատկապես մարտական ընկերների նկատմամբ: Ու երիցս սիրված ու գնահատված էր նրանց կողմից: Անանձնական կյանքով ապրած հայուհուն զինվորականին վայել պատվով հրաժեշտ տվեցին՝ պատվո պահակախմբով ու զինվորական նվազախմբով: Վերջին հրաժեշտի եկած նրա մարտական ընկերները հին օրերի հուշով նվերներով էին եկել՝ շքեղ ծաղիկներով ու... կոնֆետներով, որոնք աշխարհափոխ եղած իրենց ընկերուհին տարավ իր հետ... Մեր քաղաքից մի վառ գույն պակասեց, Արցախը ևս մի նվիրյալ կորուստ ունեցավ, իսկ երկնակամարին մի մարգարտափայլ աստղ հավելվեց...

ՍԵԼՆՅԱ ՄԻՆՆՅԱՆ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ԱՐԾԱԽՑԻ ՄԱՐԶԻԿԱՆԵՐԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼ ԵՆ ՄԻՋԱՐԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

Օլիմպիական մարզածելերը Արցախում զարգացնելու և Արցախի աշխարհին ճանաչելի դարձնելու նպատակին էին քերես միտված վերջերս արցախցի մարզիկների մասնակցությունն ու ձեռք բերած հաջողությունը միջազգային մրցահարթակներում:

Արցախի օլիմպիական և պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի ֆեդերացիայի նախագահ և մարզիչ Նարեկ Աբրահամյանի սաներ Էրիկ Առտամյանը և Աշոտ Բեգլարյանը բռնցքամարտի աշխարհի չեմպիոն (գերծանր քաշային

ես չորս մարտում հաղթանակ ունեցավ, որոնք այնքան էլ հեշտ չէին: Մրցաշարին լավ էր պատրաստվել:

Մարզի խոսքով՝ յուրաքանչյուր մրցաշար դրական ազդեցություն է ունենում մարզիկի ներուժի վրա՝ ավելացնելով մարտական փորձը, ազդելով մարզիկի հոգեբանական և մարզական պատրաստության վրա: Ն. Աբրահամյանը ցավով նշեց, որ միջազգային հարթակներում ոչ բոլորն են ճանաչում Արցախի շանրապետությունը, և հույս հայտնեց, որ արցախցի մարզիկների պարբերաբար մաս-

Փետրվարի 20-21-ը արցախցի սամբիստները Մինսկում մասնակցեցին Բելառուսի Յանրապետության նախագահ Ա. Լուկաշենկոյի մրցանակների խաղարկությամբ «A» կարգի սամբոյի միջազգային առաջնությանը, որին մասնակցում էին երկրագնդի ուժեղագույն սամբիստ մարզիկները: Հերթական՝ 24-րդ անգամ անցկացվող մրցաշարը, որին մասնակցում էին 22 երկիր ներկայացնող մարզիկներ, նշանակալի երեւույթ է մարզական օրացույցում, որը բարձր հեղինակություն է վայելում աշխարհում:

կարգում) Նիկոլայ Վալուեի անվան միջազգային գավաթի խաղարկությունում զբաղեցրել են առաջին մրցանակային տեղեր: Նարեկ Աբրահամյանը, որը գլխավորում էր չորս մարզիկներից բաղկացած Արցախի պատվիրակությունը, հայտնում է, որ առաջնությանը մասնակցում էր ավելի քան 250 մարզիկ աշխարհի տարբեր տեղերից:

Մարզիչը գոհացուցիչ է համարում սաների ձեռքբերումը և առանձնաձև էրիկ Առտամյանի հաղթանակը՝ պայմանավորված նրա՝ 40 կգ քաշային կարգում հանդես գալով: Վերջինս 38 կգ քաշային կարգ ունի, որը, սակայն, նրան չխանգարեց արժանի հաղթանակ տանել: Հինգ տարի է, ինչ էրիկը զբաղվում է բռնցքամարտով: Միջազգային առաջնությունում սա նրա առաջին հաղթանակը չէ: Հաղթելու ճանապարհին այս առաջնությունում չորս մարտում հաղթեց: Աշոտ Բեգլարյանը հանդես եկավ 57 կգ քաշային կարգում: Նա

Մարզիչ Էռնեստ Միրզոյանի սաներ Դավիթ Գրիգորյանը (82 կգ)՝ սպորտային սամբո, Վահագն Չալյանը (82 կգ)՝ մարտական սամբո, Դավիթ Պետրոսյանը (82 կգ)՝ մարտական սամբո, Արմեն Մնացականյանը (62 կգ) մասնակցեցին մրցաշարին 33 սամբոյի հավաքական կազմում: 33 սամբոյի հավաքականը ներկայացնող չորս արցախցի սամբիստներից միայն Դավիթ Պետրոսյանին հաջողվեց գրավել 3-րդ մրցանակային տեղ մարտական սամբոյում:

Մարզիկ Դավիթ Գրիգորյանի խոսքով՝ մրցաշարը կազմակերպված էր բարձր մակարդակով, իսկ իրենք պայքարի էին դուրս եկել արժանի մրցակիցների հետ:

Իսկ փետրվարի 26-ից մարտի 2-ը ՌԴ Սանկտ Պետերբուրգ քաղաքում կայացած բռնցքամարտի առաջնությունում մասնակից արցախցի չորս մարզիկներից երկուսը նվաճել են ոսկե մեդալ:

Քնարական

ԳԻՇԵՐՎԱ ԽՈՐ, ՀԱՄԱՐԱՄԱՔՈՐ ԶՊԱՆՄՈՒՆՔՆԵՐ

Ես եկել եմ, գիշեր, Դու լցվել ես ուզում Անմեղության մեջ, Ու կարոտս ցավոտ: Քարափներից անդին Լուռ հունցվել են Մուժուս

Սարսափն անդունդների, Ու վիհերը քարոտ... Ինձ տար սարսուռներիդ Խոյանքների խառնիր, Թող ներարկվեն հոգիս Շշուկներդ սմբած... Դու իմ մեռնության հետ Մտերմորեն վարվիր, Թող օրորվի հոգիս՝ Համրությունդ գրկած: Նայիր՝ նայեմք իրար, Մեկ է, չենք տրվելու Էությունդ մթնն, Սարսուռներիդ անմեղ, Անուրջների ման Այլուր չենք ցրվելու Քո մթությանը փափուկ, Քո լուռությամբ ահեղ...

Գիշերը լուռ է, Իսկ ես՝ նկարիչ, Վրժինն առնում եմ սկիզբ թաթախում, Ես նկարում եմ, իսկ իմ նկարից, Գիշերը մռայլ Մոթերն է կախում... Ահա և երկնի աստղերը ծաղկուն Ջրերի ցուլում ուզում են պարել, Իսկ ալիքները քրքջում, ճողվում, Լիզում են ծովի ափերը քարե: Լուսինն աստղոտ երկնքում Մի կտոր անպ է ուսել, Իսկ ուռնին ծովափին Մի բուռ ստվեր է հյուսել: Ես նկարել եմ գիշեր՝ Խորհրդավոր սև ու սև... * * *

Գիշեր է լուռ: Մութն է եկել գիշերելու: Մութ ու խավար Սև շորերում Ու ծորերում Ծվարում է Անտառն անբառ, Սև աստղափայլ Տերևներով Մտորում է Իր հուշերում: Մթության մեջ Դոփեց մի քայլ, Իսկ հոգու մեջ Շրջվեց սիրով Լեցուն մի սայլ, Ու մի կարոտ մնաց քնած: * * *

Ես չեմ սովորել, բայց ես տես՝ գիտեմ, Որոնել եմ քեզ, իսկ դու չգիտես, Գուցե դու գիտե՞ս, որ չես սովորել, Բայց ես ինչ գիտեմ, իսկ դու ինչ գիտես, որ ես չգիտեմ: * * *

Գիշեր է սև, Աչքերը մութ, Ոտքերը սև, Մարմինը բութ, Միտքը խավար, Հոնքերը՝ թուխալ, Մազերը սև, Թափված ուսին, Իսկ հայացքում՝ Ծերմակ լուսին...

ՊԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ ԻՄ ԱՌՋԵՎ ՆՈՐ ԴՈՆԵՐ ԲԱՑԵՑ. ԱՐԹՈՒՐ ԱՌՈՒՇԱՆՅԱՆ

հետ հարցազրույցում Ա. ԱՐՈՒՇԱՆՅԱՆԸ կիսվեց տպավորություններով:

- Արթուր, պարզաբանեք, թե ինչ է SENSHI մրցաշարը և ինչով է այն տարբերվում մյուս մրցաշարերից:

- SENSHI-ին կիոկուշին կարտեի նոր պրոֆեսիոնալ լիգան է, որի կանոնները տարբերվում են կիոկուշինի ավանդական կանոններից: Այդտեղ կան զցուններ, հարվածներ գլխին ձեռքերով և արմուկներով:

- Ովքե՞ր էին մասնակցում մրցաշարին: Մարզական ինչպիսի՞ վիճակում էիք Դուք:

- Մասնակցում էին 9 զույգ տարբեր մարզիկներ 11 երկրներից: 65 կգ քաշային կարգում պայքարեցի ղազախ մրցակից Ալիշեր Կարմենովի հետ: Մարզավիճակս, իմ կարծիքով, միջին

աստիճանի էր, բանի որ կային տարբեր հանգամանքներ: Սա սպորտ է, որտեղ ամեն ինչ պետք է սպասել: Պարտությունը մնում է պարտություն:

- Արթուր, նշե՞ք, որ մեզ՝ Ձեզ երկրպագողներին համար բավականին անսովոր է ընդունել, որ կիոկուշինում բարձրագույն տիտղոսների հասած լեգենդար մարզիկը կարող է պարտություն կրել, իսկ Դուք ի՞նչ եք զգում:

- Ինչպես արդեն ասացի, սպորտում ամեն բան կարող է պատահել, իսկ պարտությունն իմ առջե նոր դռներ բացեց ու ձեռավորեց նոր աշխարհայացք, որոնք ապագայում շատ բան կփոխեն: Հայրենիք վերադարձա իմ մարզիչ Սպարտակ Գասպար-

Ովքեր ճանաչում կամ առավել ես երկրպագում են արցախցի մարզիկ և մարզիչ, կիոկուշին կարտեի եվրոպայի հնգակի և աշխարհի անմահադեպ եռակի չեմպիոն Արթուր Առուշանյանին, հավանաբար, մեղմ ասած, զարմանք կապրեն՝ լսելով հերթական մրցաշարում նրա ցուցաբերած արդյունքի մասին: Փետրվարի 22-ին Վառնայում (Բուլղարիա) կայացած կիոկուշին կարտեի SENSHI-5 պրոֆեսիոնալ լիգայի մրցաշարում Արթուր Առուշանյանը պարտություն կրեց ղազախ մարզիկ Ալիշեր Կարմենովի կողմից:

Հայրենիք վերադարձավ դրսևորած կամքի ուժի համար շնորհված առանձին մրցանակով և նոր աշխարհայացքով: «Լուսարար»-ի

յանի հետ, որի հետ արդեն մտածել ենք հետագա մարտավարությունը: Պետք է տեսնիկական և տակտիկական հմտություններս լրիվությամբ վերանայեմք և փոփոխություն անենք:

- Այսինքն՝ հնարավոր է, որ առաջիկայում կրկին բարձունքում փայլի կիոկուշինի համաշխարհային աստղը արդեն նորովի՞:

- Ես աշխատելու եմ նորից բարձունքի հասնել:

- Տեղյակ ենք, որ մրցաշարից հետո մեկնել եք Ուկրաինա երեքօրյա սեմինար վարելու: Ինչպե՞ս անցավ այն:

- Դնեպր քաղաքում երեքօրյա սեմինար վարեցի, որի ընթացքում հասցրեցի հանդիպել հայ

համայնքի ներկայացուցիչների հետ: Շատ հաճելի և ուրախալի մթնոլորտում հարցազրույցներ ունեցանք: Դնեպրում սա իմ երկրորդ սեմինարն էր, որ վարեցի: Տրամադրվել էի, որ պետք է այնպես սեմինար անցկացնեմ, որ բոլորը կրկնակի տպավորված լինեն: Դա հաջողվեց ինձ: Ամեն ինչ լավ անցավ, բոլորը գոհ էին և տպավորված:

- Իսկ ուժերը հերիքո՞ւմ են մրցաշարից հետո սեմինար վարել՝ տեղափոխվելով մի տեղից մյուսը: Հանգստանալ հասցնո՞ւմ եք:

- Ավելի շատ ուժերը խլում են ճանապարհները, բայց դա արդեն սովորական է դարձել: Օրվա մեջ 3-4 ժամ հանգիստը լիովին բավական է ուժերը վերականգնելու համար:

- Ինչպես նշել էիք նախորդ հարցազրույցներից մեկում, սեմինարների ժամանակ հատուկ ծոցատեսք եք պահում, որտեղ արագ գրանցում եք նոր մտքերն ու Ձեզ համար նոր սովորելու որեւէ բան: Դնեպրում հնարավորություն և առիթ կայի՞ն գրանցումներ անելու համար:

- Այո, գրանցումներ անելու հնարավորություն և առիթ կային, բայց ոչ թե նոր բան սովորելու, այլ այդ պահին նոր մտքեր և տեսնիկական գրանցելու համար:

ՕՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԿՏԻ ՀԻՇԱՐԺԱՆ ՕՐԵՐԻՑ

Սկիզբը՝ «Լուսարարի» նախորդ համարում

ՄԿՐ-ՈՒՄ

Մեր ավտոբուսն առաջացավ դռներից ներս: Անցավ երկու ծաղկանոցների միջով, և ես տեսա երկու արձաններ: Ես չիմացա, թե ինչ արձաններ էին դրանք:

Շատ չկարողացա նայել. ավտոբուսն առաջ էր ընթանում: Անցանք մի շենքի մոտով: Շատ հին էր երևում: Քարերը հնացել էին: Տեղ-տեղ շատ քիչ մամուռներ կային: Այդ մեկն էլ չիմացա ինչ շենք է:

Առաջ գնալով՝ հասանք մի տեղ: Այդտեղ էլ ավտոբուսը կանգ առավ:

Յերթով իջանք ավտոբուսից: Առջև տարածվում էր ամբողջ Մելքոնյանը՝ երկու դպրոցներով, երկու գիշերօթիկ շենքերով, մի ճաշարանով և մեկ սպորտշենքով: Կենտրոնական մասում գտնվում էին ծաղկանոցներ: Բազմատեսակ ծաղիկներ կային՝ արևադարձային հատուկ ծաղիկներ:

Ավտոբուսի բազաժանոցից հանեցինք մեր իրերը և դարաբաղցիներով հավաքվեցինք: Մեկը մյուսին օգնելով հասանք գիշերօթիկ դպրոցներ (աղջիկները՝ իրենց շենքը, իսկ մենք՝ մեր շենքը):

Մուտքի մոտ երևացին Մելքոնյանի մի քանի սաներ և մեզ օգնեցին շենք մտնել: Բոլորս հավաքվեցինք միասին (ոչ միայն դարաբաղցիներս) և սպասում էինք: Երևաց մի մարդ՝ մի թուղթ ձեռքին (հետագայում իմացա, որ շենքի հերթապահներից է): Կարդաց՝ Կրույր, Արմեն (էջմիածնից եկած) և Առնոլդ, եկեք հետևիցս:

Յետևելով՝ հասանք մի սենյակ: Մտանք ներս: Պարոնը մեկական բանալի տվեց մեզ և դպրոցի հին սաներից մեկին կարգադրեց մեզ ուղեկցել դեպի N 16 սենյակ: Տղայի անունը Ջորայր էր: Եկավ բացեց դուռը, պատուհանները (ավելի ճիշտ՝ պատուհանը, քանի որ մի պատուհան կար), և սենյակը լուսավորվեց:

Լավ նայեցինք սենյակը, և ամենքս ընտրեցինք մի ծածուկ ու թաքուն տեղ՝ սենյակի անկյուններից մեկը, որտեղ մտնողը չի տեսնի:

Ամենքս մի-մի տեղ գրավելուց հետո զբաղվեցինք մեր շորերը դասավորելով: Ամենքիս հասնում էր մի-մի սեղան, պահարան, աթոռ, ինչպես նաև՝ անկողին:

Մոտ կես ժամ խլեց մեզանից շորերը դասավորելը: Այնուհետև փոխվեցինք և դուրս ելանք: Դուրսը մարդ չկար: Միայն տեղ-տեղ մատարանների վրա նստած էին զույգեր: Մելքոնյանը շատ տարօրինակ թվաք՝ դժվար հարմարվեցինք և ծանոթացանք:

Չգիտեմք ուր գնալ: Չախ կողմի վրա կար բետոնե մի մայր: Մայրով գնացինք հասանք այն բացատին, որտեղ մեր ավտոբուսն էր կանգնել: Առաջ նայեցինք և լսեցինք տղաների ձայներ: Գնացինք: Մելքոնյանցիների մեծ մասը հավաքված էր փոքր մարզադաշտում: Ոմանք բասկետբոլ կխաղային, ոմանք՝ ֆուտբոլ, իսկ ոմանք էլ նստած զրուցում էին: Նստեցինք և նայում էինք խաղացող տղաներին ու աղջիկներին: Մի պահ հիշեցի իմ նայած ֆիլմերը քոլեջների, համալսարանների և այլ կրթական բարձր դպրոցների մասին: Չիշում էի, թե ինչպես աշակերտները խաղում էին բասկետբոլ (մեծամասնությունը): Եվ Մելքոնյանը նման էր այդ դպրոցներին:

Հանկարծ խաղացողներից մեկը, մեզ նկատելով, եկավ և ասաց.

- Բարև, տղաք: Դուք հավանաբար նորեկներ եք: Ներկայանան, անունս Հայկետ է, խնդրեմ, ձեր անունները:

Մենք ամենքս ասացինք մեր անունները, և նա առաջարկեց մեզ խաղալ: Մենք մերժե-

ցինք. ճիշտն ասած, քանի որ նորեկներ էինք և նա չէինք ուզում խաղալ: Բայց Առնոլդն ասաց, որ ինքը բասկետբոլ սիրում է և կուզեր խաղալ (իհարկե, մեզ ասաց): Բայց քանի որ շատ անաչկոտ երեխա է, չխաղաց:

Շատ նայելուց հետո իջանք գիշերօթիկ (մարզադաշտը գտնվում էր մի քիչ վերևում):

Մտանք սենյակներն ու այլևս դուրս չեկանք մինչև ընթրիք: Ջրաղված էինք մեր շորերն ավելի կարգին դասավորելով: Ծանոթացանք սենյակին ավելի մոտիկից:

Հնչեց գանգը: Չիմացանք ինչի համար էր, և դուրս եկանք միջանցք: Ոչ ոք չկար միջանցքում: Քայլեցինք միջանցքով և հանդիպեցինք մի մեծ տղայի:

- Կներեք, կարո՞ղ եք ասել՝ ինչի գանգն էր այս,- հարցրեցինք մենք:

- Ընթրիքի,- պատասխանեց:

- Իսկ որտե՞ղ պիտի ընթրենք,- հարցրինք:

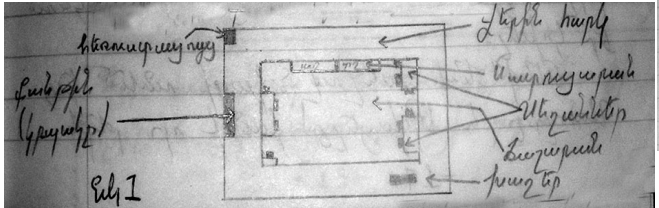
Նա մեզ ցույց տվեց որտեղ է ճաշարանը, և

մենք քայլեցինք դեպի ճաշարան:

Ներս մտանք: Մի մեծ դահլիճ էր այդ ճաշարանը: Բավականին բարձր առաստաղ ուներ՝ կարծես կտուրին կպած: Բայց հարկ կա նշելու, որ ճաշարանի վերևը մի հարկ էլ կար՝ «քանթին» համար: Քանթինը քնելուց առաջ մի փոքր ընդմիջում է, ցանկացողները կարող են գնալ և գնել թխվածքներ, սառը հյութեր և այլն: Բայց ասեմ, որ քանթինը ամբողջապես հարկ չէ (ե՛ս նկար 1-ը):

Առաջ գնացինք: Խոհարարները ճաշ էին բաժանում: Այդ օրը բրինձ էր: Կային նաև հավելյալ ուտելիքներ սեղանի վրա: Ով ու-

զում էր, վերցնում էր: Ընդհանրապես դա լի-նում էր սալաթ, վարունգ, լոլիկ, զեյթուն և այլն:

Ճաշը վերցնելուց հետո մի ազատ սեղան գտանք և նստեցինք: Շատ համով չէր: Հաշվեցնեք նաև, որ դեռ սովոր չէինք Մելքոնյանի ճաշերին: Դարաբաղյան բրնձից տարբերվում էր, մի տարօրինակ, ոչ հաճելի համ կար մեջը:

Մի կերպ ճաշելուց հետո դուրս եկանք ճաշարանից: Գրեթե ամբողջ Մելքոնյանի սաները դրսում էին, ոմանք (զույգերը) նստարանների վրա զրուցում էին, ոմանք (փոքր սաները) պարզապես խաղում էին: Պաղ հով էր փչում: Սովորները հետզհետե կորչում էին: Կամաց-կամաց մութը սկսում էր կոխել:

Մենք (մենք ասելով նկատի ունեմ՝ ես, Առնոլդը և Միքայելը), քանի որ թեթև էինք հագնված, շտապեցինք սենյակ: Դռան մուտքին հեռախոս կար: Հայաստանի տղաներից մեկը ինչ-որ քարտ էր մտցնում ու հանում: Մոտեցանք:

- Արտյոմ, ի՞նչ քարտ է ձեռքինդ,- հարցրինք մենք:

- Սրանով կարող եք գանգել, բայց մեջը դատարկ է, օգտագործած է,- ասաց Արտյոմը:

- Իսկ նորերը վաճառո՞ւմ են:

- Այո, ինչու չէ: Դուրս եկեք քաղաք և կտեսնեք:

Մենք թողեցինք Արտյոմին և քայլեցինք դեպի մեր սենյակ: (Այդ ժամանակ միասին չէինք՝ ես էի, Առնոլդը և հայաստանցի մի տղա): Փափագ առաջացավ քարտ գնել և գանգել մեր տունը: Սկսեցի ավելի ու ավելի կարոտել մեր տունը: Իսկ Միքայելը մի քանի օր շարունակ չէր ծիծաղում. տանը շատ էր կարոտում և, իր ասելով, գլուխը անտանելի կերպով ցավում էր:

Որոշեցինք հաջորդ օրը մի մեծի հետ քաղաք դուրս գալ և քարտ գնել: Բայց հետո մի նոր դժվարություն երևան եկավ. չգիտեինք Դարաբաղի միջազգային կողը:

Շտապեցինք սենյակ. բոլորիս նոթատետրերը հանեցինք-ստուգեցինք, բայց Դարաբաղի միջազգային կողը չկար, չէինք գրել: Որոշեցինք գնալ հերթապահից հարցնել, մի-գուցե իմանա:

Դուռը ծեծեցինք ու ներս մտանք:

- Պարոն, կարո՞ղ է իմանաք Դարաբաղի միջազգային կողը,- հարցրեցինք մենք:

- Մեկ վայրկյան սպասեք, հարցնեմ,- պատասխանեց հերթապահը:

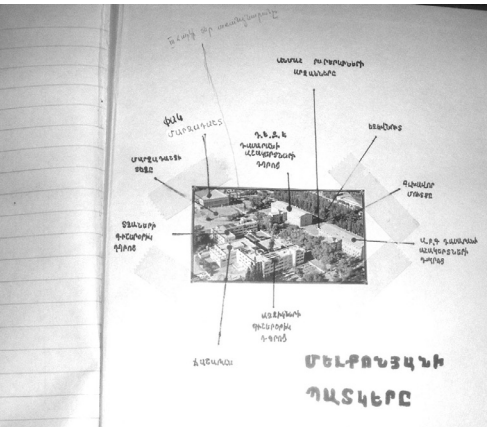
Յետո վերցրեց հեռախոսը և գանգեց չգիտեմ որտեղ, հավանաբար՝ փոստ:

- Ը՞ն-ը, can you tell me please the international code of Karabakh,- հարցրեց պարոնը:

Յետո հեռախոսից մի կնոջ ձայն լսվեց, և պարոնը թղթի վրա թվեր էր գրում: Այնուհետև ցած դրեց լսափողը և թուղթը մեկնեց մեզ՝ ասելով.

- Հավանաբար սա է Դարաբաղի կողը, փորձեցեք:

Մենք խորին շնորհակալություն հայտնեցինք պարոնին և դուրս եկանք: Այժմ մնում էր

հեռախոսաքարտ գնել: Որոշեցինք հայաստանցի մեծ տղաների խնդրել մեզ տանել քաղաք քարտ գնելու:

Մեզ հաջողվեց հայաստանցի երկու տղաների խնդրել մեզ քաղաք տանել: Պարոնից թույլտվություն վերցնելով՝ համարյա գիշերը (այստեղի ժամով 7-8) դուրս եկանք քաղաք: Բարեբախտաբար շատ հեռու չգնացինք՝ Մելքոնյանից հեռացանք մոտ 300 մետր:

Տառը թույլեց վերադարձանք Մելքոնյան՝ ամենքս մի-մի հեռախոսաքարտով: Ամեն ինչ պատրաստ էր, մնում էր միայն գանգահարել մեր ծնողներին: Սիրտս թրթռում էր անհամբերությունից: Ձեռքերս դողում էին համարը հավաքելիս: Ուզում էի ինչքան հնարավոր է՝ շուտ գանգել տունը:

Վերջապես հավաքեցի երկար, բայց հեշտ համարը: Սպասում էի լսափողը վերցնելուն: Սպասեցի շատ թե քիչ, և հանկարծ լսափողը վերցրին.

-There is a doubt in your number. Please check number and try again:

Յետո լսվեց մի ուրիշ այն.

- ... Այնուհետև մի ուրիշը.

- Ձեր հավաքած համարը սխալ է: Խնդրվում է ստուգել այն և մեկ անգամ ևս փորձել:

Մենք մնացինք շվարած: Մեր հավաքած համարը ճիշտ չէր: Հարկավոր էր մի ուրիշ համար գտնել:

Բայց որոշեցինք մեկ անգամ ևս փորձել: Ջզուշուքյանը, հատ-հատ հավաքեցինք համարը և... նորից նույն պատասխանը: Կասկած չկար, որ մեր հավաքած համարը սխալ էր: Որոշեցինք նորից մտնել հերթապահական սենյակ:

Դուռը ծեծեցինք և ներս մտանք:

- Պարոն, այս համարը սխալ է,- ասացի ես:

- Որտեղ է՞ն գիտեք:

- Մենք փորձեցինք, բայց չեղավ:

- Լաւ, սպասեք փորձեմ մեկ անգամ ևս:

Եվ նա նորից գանգեց փոստ, իմացավ մի ուրիշ համար և տվեց մեզ: Մենք շնորհակալություն հայտնելով դուրս եկանք: Մոտեցանք հեռախոսին և հավաքեցինք նոր համարը: Սպասեցինք, սպասեցինք և... նորից նույն պատասխանը: Մենք ամբողջովին հուսախաբ եղանք: Հույսներս կտրվել էր, որ կարող ենք գանգել Դարաբաղ: Դեռ երբ մտանք հերթապահական սենյակ, պարոնն իր վերջնական պատասխանը տվեց.

- Ուրեմն դեպի Դարաբաղ միջազգային կող չկա:

Մենք քարացանք: Ուրեմն Դարաբաղ չէինք կարող գանգել. միջազգային կող չկա:

Բայց ես պետք է գանգեի: Նախքան գալս ծնողներիս ասել էի, որ տեղ հասնելուն պես կգանգեմ: Եթե չգանգեմ, ծնողներս ի՞նչ պիտի մտածեն...

Ես որոշեցի գանգել Հայաստան, բարեկամներիս մեկին ասել, որ այստեղից հնարավոր չէ գանգել Դարաբաղ, և թող ծնողներս գանգեն:

Եվ այդպես էլ արեցի: Յերթապահից իմացա Հայաստանի կողը և գանգեցի: Այս անգամ, փառք Աստծո, ընկա Հայաստան: Ինչ որ պետք է, ասացի, և... ժամանակը վերջացավ:

Հանգստացած դուրս հանեցի հեռախոսաքարտը, և գնացինք սենյակ: Ճիշտն ասած, ուրախ էի, որ գանգեցի և աշխուժացել էի:

Մտա սենյակ ու նստեցի սեղանին: Անգործությունից չէի իմանում ինչ անել: Նստած զրուցում էինք ես և Առնոլդը, իսկ Միքայելը, ինչպես ասացի, մեր սենյակում չէր:

Որոշ ժամանակ անց պատի ռադիոյից, ինչպես մելքոնյանցիներն են ասում (յուրաքանչյուր սենյակի պատերից մեկի վրա կա, այսպես կոչված, ռադիո: Երբ հերթապահը ուզում է մի բան հայտարարել, ձայնը լսվում է ռադիոյից), լսվեց հերթապահի կմկմացող ձայնը (այդ հերթապահը, որ հետագայում իմացա, ուսուցիչ է, մոտ տասը լեզու գիտեր: Եվ իրար խառնելով՝ դժվար էր խոսում):

- Բոլոր աշակերտները, որոնք այսօր եկած են, հաճին զալ հերթապահական սենյակ:

Մի քիչ հետո բոլորը, որոնց էին վերաբերում պարոնի ասածները, հավաքվեցին հերթապահական սենյակում: Պարոնը, տեսնելով, որ արդեն բոլորս հավաքվել ենք, ասաց.

- Բոլորը հետևեցեք զիս:

Մենք հետևեցինք նրան և հասանք մի սենյակի: Պարոնը դուռը բացեց և մեզ տվեց մեկական բարձ և վերմակ: Այնուհետև ամենքը գնացին իրենց սենյակները:

Հանեցի նոր, խշխշան, բուրունմալետ սպիտակեղենը և փռեցի անկողնու վրա: Ինչպես որ հարկն է, պատրաստեցի մահճակալս, և քիչ հետո գանգը տվեց քնելու: Շուտափույթ հանվեցի ու պառկեցի ճերմակ, օսլայահոտ սպիտակեղենի վրա:

Շուտով քնեցի հանգիստ քնով: Համարյա մոռացել էի Դարաբաղը և շատ չէի կարոտում:

(շարունակելի)

Վրույր ՉԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

Advertisement for 'LUSARAR' magazine, including contact information for the editorial office and subscription details.

«Լուսարար» թերթը տարածվում է միայն բաժանորդագրությամբ: